

Podcasts van DIA-Evenementen

Lezing: De Staat van Duitsland. Zeitenwende
8 december 2023 - Tolhuistuin Amsterdam

In december 2023 was het twee jaar geleden dat in Duitsland een nieuwe regering aantrad; precies op 8 december 2021 werd Olaf Scholz tot bondskanselier gekozen. Tijdens de DIA-themamiddag '[De Staat van Duitsland - Zeitenwende](#)' op 8 december ging het Duitsland Instituut Amsterdam (DIA) met deskundigen in gesprek over de eerste twee jaar regering-Scholz. [Ton Nijhuis](#), directeur van het DIA, hield ter inleiding een korte lezing over de 'Zeitenwende'.

Gesprek: Germany's Role in a Troubled World
8 december 2023 - Tolhuistuin Amsterdam

De Russische inval in Oekraïne betekende voor de Duitse regering een 'Zeitenwende': ze kondigde een radicale ommekeer van het buitenlandse en defensiebeleid aan. Maar daarna bleek Duitsland traag en terughoudend met de steun en wapenleveranties. Duitsland worstelt met zijn internationale positie. Ook in het conflict in het Midden-Oosten is de vraag welke rol Duitsland kan of moet spelen. De regering van kanselier Scholz staat pal achter Israël, maar onderhoudt ook goede contacten met de omliggende Arabische landen. En hoe moet het verder met de relatie met Duitslands belangrijkste handelspartner, China? Duitsland wil graag minder afhankelijk worden van deze 'systeemrivaal', maar is dat wel mogelijk?

Hierover sprak [Marja Verburg](#) (DIA) op 8 december 2023 met [Ulrike Franke](#) (European Council on Foreign Relations), tijdens de DIA-themamiddag '[De Staat van Duitsland - Zeitenwende](#)'.

Gesprek: Migration Deals. A Win-Win-Situation?
8 december 2023 - Tolhuistuin Amsterdam

Over de omgang met immigratie wordt in Duitsland fel gedebatteerd. Volgens migratie-expert Gerald Knaus kunnen alleen de EU-lidstaten verandering brengen. Zij moeten deals sluiten met herkomstlanden over de terugname van afgewezen vluchtelingen. Deals, waar beide partijen iets aan hebben, door bijvoorbeeld afspraken te maken over ontwikkelings-samenwerking en reguliere arbeidsmigratie. De deal tussen Duitsland en Gambia is daar een voorbeeld van.

Daarnaast pleit de migratie-expert voor afspraken met derde landen over het doorvoeren van asielprocedures buiten de EU. Maar werkt dit ook? Hoe kunnen politici op een humane wijze met dit vraagstuk omgaan? En wat kunnen wij daarvan leren in Nederland?

Hierover sprak [Hanco Jürgens](#) (DIA) op 8 december 2023 met [Gerald Knaus](#) (European Stability Initiative's), tijdens de DIA-themamiddag '[De Staat van Duitsland - Zeitenwende](#)'.

Gesprek: The Struggles of German Green Policy

8 december 2023 - Tolhuistuin Amsterdam

Toen de regering-Scholz aantrad had het klimaatbeleid de hoogste prioriteit - tot Rusland Oekraïne binnenviel en alles veranderde. De Groenen-minister van Klimaat Robert Habeck moest plotseling een energiecrisis bolwerken - met maatregelen die met de oorspronkelijke klimaat-ambities niet meer veel gemeen hadden. Daarnaast zorgde Habecks plan voor het zogenoemde 'Heizungsgesetz' voor veel ruzie in de coalitie en ontevredenheid in de bevolking. Hoe kijkt [Sarah-Lee Heinrich](#), tot voor kort voorzitter van de Grüne Jugend, naar het werk van de coalitie en haar partij Die Grünen? Welke eisen stelt zij voor de komende twee jaar en hoe wil zij klimaat en sociale rechtvaardigheid met elkaar verbinden?

Hierover sprak [Mario Daniels](#) (DIA) op 8 december 2023 met haar, tijdens de DIA-themamiddag '[De Staat van Duitsland - Zeitenwende](#)'.

Gesprek: 'Vom Dorf'. Theater Made in Thüringen

8 december 2023 - Tolhuistuin Amsterdam

[Lizzy Timmers](#) en [Walter Bart](#) van theatergroep Wunderbaum zijn beiden verbonden aan het Theaterhaus Jena. Afgelopen zomer was daar hun stuk 'Vom Dorf' te zien over het leven in een dorp in Thüringen en de verhoudingen tussen stad en land. Tijdens de DIA-themamiddag '[De Staat van Duitsland - Zeitenwende](#)' op 8 december 2023 speelden [Leon Pfannenmüller](#) en [Rik Elstgeest](#) een scène van het stuk. Aansluitend sprak [Wiebke Pittlik](#) (DIA) met de makers over hun werk en ervaringen in Thüringen. Met een Nederlandse bril kijken zij van buiten op het alledaagse leven aldaar en op wat de mensen bezig houdt.

Gesprek: Ostdeutschland. Ein Zwiegespräch

8 december 2023 - Tolhuistuin Amsterdam

Met kunsthistoricus [Susanne Altmann](#) en hoogleraar Duitse literatuur [Dirk Oschmann](#) besprak [Anna Seidl](#) (UvA) tijdens de DIA-themamiddag '[De Staat van Duitsland - Zeitenwende](#)' op 8 december 2023 de huidige politieke situatie in Oost-Duitsland, het emotioneel geladen discours over het oosten en de problematische oost-west-relatie. In zijn boek 'Der Osten. Eine westdeutsche Erfindung' (2023) beschuldigt Oschmann West-Duitsland ervan het oosten systematisch buiten te sluiten en te behandelen als een "afwijking van de norm". Altmann pleit daarentegen voor meer zelfverantwoordelijkheid en veerkracht van het oosten. Ze benadrukt de uniciteit van Oost-Duitse ervaringen en kunst, die niet geëvalueerd en gedefinieerd moeten worden in relatie tot een westerse canon.

Podcast: Historikerstreit 2.0

29 juni 2023 - Duitsland Instituut Amsterdam en NIOD

Hoe wordt in Duitsland over de Holocaust gedebatteerd? In wat de Historikerstreit 2.0 is gaan heten, discussiëren Duitse en niet-Duitse wetenschappers over de uniciteit van de Holocaust en over andere genocides. Bijvoorbeeld de genocide van de Duitse keizerlijke troepen tussen 1904 en 1907 op de Herero en de Nama, de oorspronkelijke bewoners van de toenmalige Duitse kolonie Zuidwest-Afrika (het huidige Namibië). Deze podcast is gemaakt naar aanleiding van de conferentie '[Historikerstreit 2.0. Debating Holocaust and Colonial Memory Culture. German and Dutch Perspectives](#)'

[Hanco Jürgens](#) van het Duitsland Instituut vertelt in deze podcast waar het debat over de Historikerstreit 2.0 over gaat en hoe dat is ontstaan. [Anne van Mourik](#) van het NIOD legt uit hoe sinds 1990 in Duitse schoolboeken over de Herero en Nama wordt geschreven. Ze vergelijkt dat met hoe er over de *Vertriebenen* wordt geschreven, groepen Duitsers die decennia in Oost-Europa woonden en aan het eind van de Tweede Wereldoorlog werden verdreven.

Podcast: The Future of German History

22 juni 2023 - Universiteit van Amsterdam

Duitse geschiedenis is een innovatief onderzoeksveld, met vaak ook heftige debatten over de oorzaken van twee wereldoorlogen. Historici zijn zich recent echter steeds meer bezig gaan houden met grensoverstijgende fenomenen, zoals globalisering, klimaatverandering of de crisis van de liberale democratie. Hoe kan het vakgebied profiteren van deze nieuwe ontwikkelingen? Tijdens de conferentie [The Future of German History](#) bespraken historici lopende

onderzoeksprojecten en toekomstige wegen.

In deze podcast luister je naar Hanco Jürgens, die meer vertelt over de ontwikkelingen op het gebied van de Duitse geschiedenis, en naar Helmut Walser Smith, auteur van 'Germany. A nation in it's time'. Walser Smith reflecteert op Duitse historici na WO II en meer in het algemeen over blinde vlekken die historici kunnen hebben. Tevens spraken we tijdens de conferentie met verschillende wetenschappers over hun onderzoek: Marieke Oprel en Evelien Veen over percepties van Oost- en West-Duitsland; Marleen Rensen en Maarten Doorman over Duitse-Franse interacties; en Natalie Scholz en Martijn Lak over moderniteit.

Amsterdam German Studies Lecture: Wege aus dem Krieg. Europäische Erfahrungen des 19. und 20. Jahrhunderts.

8 juni 2023 - Goethe-Institut Amsterdam

Audiofragment van de Amsterdam German Studies Lecture (AGSL) op 8 juni 2023. Historicus Dieter Langewiesche sprak in het Goethe-Institut Amsterdam over Europese ervaringen met wegen uit oorlogen en de soorten oorlogen die aan deze wegen verbonden zijn. [Meer over de bijeenkomst](#)

Podcast: Brechts bezaubernder Buchsalon

14 september 2020 (Dag van de Duitse taal) - Duitsland Instituut Amsterdam

Podcast met fragmenten van de [Dag van de Duitse taal 2020](#). Samen met de grote Duitse schrijver Bertolt Brecht - en met jou - gaan we op zoek naar de waarde van (Duitstalige) literatuur. Tijdens deze zoektocht spreken we met vertaler Elbert Besaris over de kunst van het literair vertalen, hebben we het met dichteres Iduna Paalman over de kracht van (Duitstalige) poëzie en onderzoeken wij met literatuurcriticus Jens Bisky welke functie de literatuur voor de samenleving en het individu kan hebben. Word je door het lezen van literatuur een beter mens? En welk boek moet je volgens Jens Bisky deze herfst/winter lezen?

De Nederlandse, in Berlijn wonende singer-songwriter Renee van Bavel vertelt ons waarom de Duitse taal voor haar de sleutel was naar zoveel nieuwe werelden en zingt voor ons haar prachtig nummer 'Helden' van haar nieuwe album 'Von dieser Welt.'

Podcast: De Staat van Duitsland. 30 jaar na de Muur

27 oktober 2019 - De Rode Hoed Amsterdam

Op 9 november 2019 werd in Duitsland herdacht dat 30 jaar geleden de Berlijnse Muur viel. Tijdens de bijeenkomst [Staat van Duitsland - 30 jaar na de Muur](#) ging het Duitsland Instituut Amsterdam in gesprek met historici, schrijvers en Zeitzeugen, over onderwerpen zoals *Innere Einheit*, rechtspopulisme en de betekenis van 'breukjaar 1989'. Daarvoor waren historici Kerstin Brückweh, Bernd Florath en Christina Morina en schrijver Lukas Rietzschel uit Duitsland aangereisd. Ook schrijver Geert Mak was aanwezig, en liet in gesprek met directeur Ton Nijhuis van het Duitsland Instituut Amsterdam zijn licht schijnen over de gevolgen van de vreedzame revolutie voor Europa, en hoe anders de wereld er voor stond toen Mak in 1999 door Europa reisde.

In deze podcast hoort u een aantal van de gasten van de Staat van Duitsland. We spraken hen in de wandelgangen van de bijeenkomst. En vroegen hen ook: Waar was jij toen de Muur viel?

Gesprek: Zur rechten Zeit. Wider die Rückkehr des Nationalismus
20 februari 2019 - Goethe-Institut Amsterdam

In heel Europa keert het nationalisme terug - ook in Duitsland. Hoe kon het zo ver komen? Het boek *Zur rechten Zeit. Wider die Rückkehr des Nationalismus* analyseert de ontwikkelingen in Duitsland vanuit historisch perspectief en legt uit wat de uitdagingen zijn. Op 20 februari 2019 gingen twee van de auteurs, Norbert Frei (Jena) en Christina Morina (DIA), in gesprek met Thomas Kirchner (Süddeutsche Zeitung). © Boekcover: Ullstein Buchverlage. [Meer over de bijeenkomst](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/podcasts-van-dia-evenementen>